

In memoriam: prof. dr. Dušan Cotič (1922–2015)

14. junija 2015 je v 93. letu starosti umrl prof. dr. Dušan Cotič, profesor Fakultete za defektologijo Univerze v Beogradu. Bil je znanstveni sodelavec Inštituta za kriminološka in sociološka raziskovanja v Beogradu ter strokovnjak za kriminologijo in kazensko pravo. Dolga leta je opravljal visoke naloge na tem področju v okviru organov OZN.

Prof. Cotič je izhajal iz učiteljske družine iz Komna pri Trstu. Družina se je v času vzpona fašizma na oblast izselila v Slovenijo, najprej v Krško, kjer je bil leta 1922 tudi rojen. Pozneje se je družina preselila v Maribor, kjer je maturiral; tik pred izbruhom II. svetovne vojne pa v Beograd, kjer je začel študirati pravo. Zaradi izbruha vojne je študij prekinil, takoj po koncu vojne je bil poslan kot pripadnik letalstva v Rigo, od koder se je vrnil leta 1947, nadaljeval študij prava in diplomiral leta 1949. Takoj po diplomi je kot diplomirani pravnik služboval v Jugoslovanski ljudski armadi. Leta 1960 je magistriral na Pravni fakulteti v Zagrebu in leta 1963 začel svojo poklicno pot kot raziskovalec na Inštitutu za kriminološka in sociološka raziskovanja v Beogradu. Leta 1965 je doktoriral na Pravni fakulteti v Beogradu. Tu si je tudi ustvaril družino. Od 1972 do 1978 je bil namestnik zveznega sekretarja za pravosodje in v tem času je začel tudi sodelovati z organi OZN za preprečevanje kriminalitete in za kazensko pravosodje. Od leta 1978 do svoje upokojitve 1986 je bil (kot eden izmed sodnikov iz Slovenije) sodnik Zveznega sodišča, hkrati pa predavatelj za kazensko pravo in kriminologijo na Fakulteti za defektologijo Univerze v Beogradu.

V tem času je bil vrsto let glavni in odgovorni urednik Jugoslovanske revije za kazensko pravo in kriminologijo ter predsednik Zveze društev za kazensko pravo in kriminologijo Jugoslavije. Kot predstavnik tedanje Jugoslavije je postal član in pozneje predsednik odbora za preprečevanje in nadzor kriminalitete OZN (Committee for Crime Prevention and Control). Odbor (s sedežem na Dunaju) je bil glavni organ, ki se je v okviru OZN ukvarjal z vprašanji kriminalitete. Prof. Cotič se je udeleževal kongresov OZN o problematiki kriminalitete (Caracas, 1980; Milano, 1985; Havana, 1990; Kairo, 1995). To so bila srečanja, na katerih se je oblikovala politika OZN na tem področju.

S svojim mednarodnim delovanjem v OZN je bil prof. Cotič začetnik številnih pomembnih sprememb na področju zatiranja kriminalitete. Imel je pomembno vlogo pri oblikovanju nekaterih strateških dokumentov OZN s tega področja, na primer Deklaracije OZN o neodvisnosti sodstva in Deklaracije o temeljnih načelih pravičnosti za žrtve kriminalitete in zlorabe oblasti (1985). Prof. Cotič je na kongresu v Havani bistveno

prispeval k reorganizaciji Oddelka za preprečevanje in nadzor kriminalitete v komisijo za to področje – kar je prispevalo k večji prepoznavnosti in pomembnosti te dejavnosti v okviru OZN. Komisija, v kateri je sodeloval, je bila pobudnica dveh pomembnih konvencij OZN – Konvencije o transnacionalni organizirani kriminaliteti in Konvencije o boju proti korupciji.

OZN se je prof. Cotiču oddolžila z več priznanji. Za svoj prispevek je ob zaključku svojega dela prejel posebno plaketo OZN (1980), pozneje pa še drugo plaketo ob svoji 90-letnici (2012). Njegovo ime in priimek sta vklesana v spominsko ploščo najeminentnejših strokovnjakov s tega področja, ki so sodelovali z OZN v prostorih Komisije za preprečevanje in nadzor kriminalitete v Centru OZN na Dunaju.

Čeprav je prof. Cotič večji del življenja preživel v Beogradu, ni nikoli prekinil vezi s Slovenijo. Redno se je vračal sem; imel je stike s številnimi institucijami v Sloveniji, med drugim tudi z Inštitutom za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani. Bil je eden izmed raziskovalcev v mednarodnem raziskovalnem projektu o mladoletniškem prestopništvu v sedemdesetih letih. Kot aktivni sodelavec in funkcionar v Komisiji za preprečevanje in nadzor nad kriminaliteto pri OZN nas je obveščal o smereh delovanja te institucije. Njegova zasluga je bila tudi ta, da smo nekateri starejši raziskovalci Inštituta sodelovali pri posameznih projektih te institucije v okviru priprav za kongrese, ki jih je organizirala vsakih pet let. V tistem času je bilo to pomembno okno v svet, ki je omogočalo seznanjanje s tokovi kazenskoprnega in kriminološkega raziskovanja v svetu. Seznanjal nas je tudi zelo redno z vsemi dokumenti, ki jih je Komisija sprejemala, s čimer nam je omogočal dobro obveščenost o delu OZN pri preprečevanju in nadzoru kriminalitete.

Kot dolgoletni urednik Jugoslovanske revije za kriminologijo in kazensko pravo je raziskovalce Inštituta vabil k sodelovanju in večkrat tudi prevajal njihove članke.

Ob vsem tem je bil prof. Cotič nad vse dragocen kot človek. Dokler mu je zdravje dopuščalo, je prihajal v Slovenijo in vsakokrat se je zglasil tudi na Inštitutu, kjer smo ga z veseljem pričakali, še zlasti starejši raziskovalci, ki smo ga bolje poznali. Bil je odprt in komunikativen, skromen, zanimal se je za druge in bil vedno pripravljen pomagati, če je le mogel. Tak nam bo tudi ostal v spominu.

Alenka Šelih